

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญตาราง	๓
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความสำคัญและประเด็นปัญหาในการศึกษา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
3. ทบทวนงานศึกษาและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
3.1. พิธีกรรมและปรัชญาความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือผีกับการผลิตใหม่ เชิงอำนาจทางศีลธรรม	7
3.2. ชุมชนการปฏิบัติในพิธีกรรม	21
4. กรอบแนวคิดในการศึกษา	23
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	29
6. สมมุติฐานการศึกษา	29
7. ขอบเขตและระเบียบวิธีการศึกษา	30
8. นิยามศัพท์เฉพาะ	32
บทที่ 2 วาทกรรมเรื่องผี อุดมการณ์และความเชื่อ	
1. พิธีสัญลักษณ์ทางอำนาจของชุมชน	36
2. ความเชื่อเรื่องผีต่าง ๆ ในภาคเหนือ	40
3. ความเชื่อเกี่ยวกับการนับถือผีเจ้านาย	50
4. ผีมด ผีเม็ง และผีป่วนในภาคเหนือ	52
5. สถานการณ์เกี่ยวกับความเชื่อผีเจ้านายช่วงก่อนปี พ.ศ.2500	57
6. การเพิ่มของม้าขี่ปรากฏการณ์ผีกวนเมือง	59
7. สถานการณ์ทางพิธีกรรมความเชื่อผีเจ้านายในปัจจุบัน	60
8. สรุป	62

บทที่ 3 กระบวนการกลายสภาวะสู่การเป็นมัจฉี

1. สถานภาพชีวิตและกระบวนการกลายเป็นมัจฉี	64
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการกลายมาเป็นมัจฉี	88
3. ประเภทของการกลายมาเป็นมัจฉี	95
4. ร่างมัจฉีกับผีเจ้านาย	96
5. มัจฉี ผีเจ้านาย ไม่ใช่ผู้วิเศษ	96
6. ผีเจ้านายกับความเป็นตัวตน	98
7. ผีเจ้านายกับการขำมัจฉี	105
8. อัตลักษณ์และการเป็นตัวแทนของผีเจ้านาย	106
9. ผีเจ้านายกับความทรงจำทางประวัติศาสตร์และตำนาน	108
10. ประเภทมัจฉี สถานภาพและความแตกต่างทางบทบาท	110
11. กฎเกณฑ์ข้อห้ามบางประการในการนับถือผีเจ้านาย	113
12. พิธีกรรมการเปลี่ยนสถานภาพสู่บทบาทผีเจ้านาย	117
13. ผีเจ้านายเวทีของเทพ	120
14. ชั้นครองศัอำนาจแห่งสถานภาพ	121
15. ประเภทของชั้นครู	126
16. ความหมายและสัญลักษณ์ของชั้นครู	127
17. มัจฉีกับการปฏิบัติตัวต่อชั้นครูผีเจ้านาย	131
18. การปฏิบัติตัวของมัจฉีต่อมัจฉี	132
19. เครือข่ายความสัมพันธ์ชุมชนปฏิบัติในเวทีป้างพ็อน	137
20. สรุป	139

บทที่ 4 ประเพณีไหว้ครูประจำปีและความสัมพันธ์ในป้างพ็อน

1. พิธีกรรมไหว้ครูในอดีตกับความทรงจำของชุมชน	142
2. พิธีกรรมไหว้ครูผีเจ้านายในปัจจุบัน	143
3. การคว่ำชั้นครู	146
4. การหาวันฤกษ์ยามประกอบพิธีกรรมไหว้ครู	147
5. พิธีกรรมรับชั้นครู	150
6. พิธีกรรมอยู่กรรม	151
7. องค์ประกอบในพิธีกรรมไหว้ครูผีเจ้านาย	153
8. กฎเกณฑ์บางประการในพิธีกรรมไหว้ครูผีเจ้านาย	154

9. ม้าชีกับความไม่สบายตีสัมพันธ์แห่งชันครุ	155
10. กรณีศึกษางานประเพณีไหว้ครุใหญ่	156
11. กรณีศึกษางานประเพณีไหว้ครุคำ	177
12. ผีสายครุตีสัมพันธ์แห่งชุมชน	182
13. ชันครุการสถาปนาทางอำนาจ	184
14. ป้างพื่อนเวทีแห่งความเท่าเทียมในสิทธิและการสร้างอำนาจ	184
15. ป้างพื่อนเวทีแห่งการสร้างอำนาจและบารมี	185
16. ป้างพื่อนกับความเป็นตัวตน	185
17. ชนชั้นและอำนาจในป้างพื่อน	186
18. ความสับสนวุ่นวายในป้างพื่อน	188
19. เวทีป้างพื่อนจากเครือข่ายผู้สื่อข่าว	189
20. ป้างพื่อนเวทีของการกระจายทรัพยากร	190
21. สรุป	191

บทที่ 5 พิธีกรรมลงของกระด้างและบริการช่วยเหลือลูกเลี้ยง

1. พิธีกรรมลงของกระด้าง	193
2. ประเภทพิธีกรรมลงของกระด้าง	195
3. ขอน(วิญญาณ)ไม่มาลงกับการถือจิตผ่านร่าง	195
4. ขั้นตอนและพิธีกรรมลงของกระด้าง	196
5. ม้าชีกับการลงขอน	198
6. กฎเกณฑ์ในการลงของกระด้าง	200
7. พิธีกรรมเลี้ยงครุของกระด้าง	201
8. กรณีศึกษาพิธีกรรมลงของกระด้าง	201
9. การลงของกระด้างกับการปฏิบัติทางองค์ความรู้เฉพาะทาง	217
10. การลงของกระด้างกับการแก้ไขปัญหาคติวิถีชีวิต	218
11. การลงของกระด้างบทบาททางความสัมพันธ์	219
12. ลูกเลี้ยงกับการลงของกระด้าง	219
13. เจ้าคำรินกับการให้ความช่วยเหลือลูกเลี้ยง	220
14. กระบวนการให้ความช่วยเหลือกับลูกเลี้ยง	221
15. ลูกเลี้ยงผีเจ้านาย	224
16. ขั้นตอนการมาขอความช่วยเหลือจากผีเจ้านาย	225

17. กรณีลูกเลี้ยงผัวเจ้านาย	226
18. เครื่อง่ายและการเชื่อมโยงของลูกเลี้ยง แบบแผนความสัมพันธ์	232
19. กรณีศึกษาการให้ความช่วยเหลือกับลูกเลี้ยงของผัวเจ้านาย	233
20. ความสัมพันธ์ระหว่างลูกเลี้ยงกับผัวเจ้านาย	247
21. ลูกเลี้ยงกับการได้มาของอำนาจ	248
22. ความป่วยไข้กับการใช้องค์ความรู้ของผัวเจ้านาย	250
สรุป	253
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา	255
บรรณานุกรม	273
ภาคผนวก	277
ประวัติผู้เขียน	289

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงตำราการหาฤกษ์วันเพื่อประกอบพิธีกรรมไหว้ครู	148
2 ตำราฤกษ์พิชัยสงคราม (แบบที่ 1)	148
3 ตำราฤกษ์พิชัยสงคราม (แบบที่ 2)	149
4 แสดงการจำแนกปัญหา เพศและจำนวนลูกเลี้ยงที่มาขอความช่วยเหลือ จากผีเจ้านาย (กรณีศึกษาเจ้าคำริน)	221